

Helnæs sogns

lokalhistoriske

arkiv

År's skrift

2008

Årsskrift 2009

Medarbejdere i arkivet:

Anne K. Hansen, formand.....	64771376
Helle B. Andresen.....	23702709
Janus Storm.....	64771882
Niels Ellebæk, kasserer.....	64771307
Jens M. Hansen.....	6471376
Jan Christiansen.....	64771952

Indhold:

Årets gang i arkivet
Helnæs Forsamlingshus
Helnæs Kro
Helnæs FYR
Sådan en post
Arkivets regnskab

Årsskriftet koster 15 kr.

Arkivet har åbent den første lørdag
i hver måned kl. 9.30 til kl. 11.30
samt efter aftale med en medarbejder

Årets gang i arkivet

I 2008 var det 25 år siden Helnæs Lokalhistoriske arkiv blev oprettet. Jubilæet blev fejret de 2 "åbent hus" dage den 8. og 9. marts. Årsskriftet var i den anledning på 36 sider. Det indeholdt uddrag af årsskrifter fra alle årene og også en del om 1960'erne., som der var sat fokus på. Dan havde sammensat en DVD af begivenheder fra Helnæs. Den kørte begge dage. Formanden for Arkivrådet Ellen Warring kom og gratulerede med gaver.

Vi har nu fået det lille spisekammer brandsikret, så der kan opbevares værdifulde ting der. Arbejdet blev udført af Karl Aage Larsen og Henning Storm. Tak for det!

Den 7. juni 2008 afholdt Arkivet loppemarked over gamle biblioteksbøger. De blev solgt for 1 kr. stykket, resten endte på genbrugsstationen.

Her bydes velkommen til en ny medarbejder i arkivet Jan Christiansen. Jørgen Larsen har også tilbudt sin hjælp, men er ikke startet, da det nye ARKIBAS registreringsprogram ikke fungerer endnu. Gennem kommunen har vi fået ny PC og fladskærm, og vi har købt bord og arkivskab.

Man har ønsket, at arkiverne skal være mere synlige, så Helle Andresen arbejder på at lave en hjemmeside for Helnæs Lokalhistoriske Arkiv.

To gange i løbet af året får vi en spalte med billede og omtale af en bygning på Helnæs i Årup Folkeblad.

Vi får heldigvis stadig arkivalier ind, og vi tager gerne mod flere.

Anne Hansen

Helnæs Forsamlingshus.

Det nuværende forsamlingshus er bygget i 1907. Tidligere har der været forsamlingshus på Helnæs i det gl. bageri Helnæsbyvej 77 og senere på Helnæs kro. Da det nuværende Helnæs forsamlingshus blev bygget i 1907, blev pengene rejst ved hjælp af aktier. De forskellige gårdmænd købte det antal aktier de ønskede. Fordelingen af aktier var meget svingende – fra 1 til 7-8 stk. I dag hedder det stadig, at man har en aktie i forsamlingshuset, men det virker som et medlemskontingent. Alle fast boende på Helnæs kan være medlem af forsamlingshuset.

Beslutningen om at bygge et nyt forsamlingshus i 1907, blev sat i værk af mejeribestyrelsen, som mente, der var brug for et hus, hvor de bl.a. kunne udbetale mælkeleverandørerne deres penge.

I 2007 modtog Helnæs forsamlingshus 1.000.000 kroner fra "A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMAAL" til renovering af huset.

Kriteriet var, at huset skulle føres tilbage til det oprindelige udseende.
J.S.

Postkort

Helnæs Forsamlingshus 1907

Helnæs Fyr

Når man sejler gennem Lillebælt, er der mange forskellige forhindringer en søfarende skal tage sig i agt for.

Således også Lindehoved på Helnæs, som næsset tidligere kaldtes, det er derfor nok ikke en tilfældighed at Helnæs fyr i 1901 blev opført i dets nuværende skikkelse.

Fyrets lyskilde er 30 m. over havoverfladen, det kan i klare nætter ses helt til Ærø, udover at markere den sydlige indsejling til Lillebælt, kan de søfarende også bruge fyrets beliggenhed til at navigere udenom de grunde og stenrev, der er i farvandet mellem Als og Helnæs.

Postkortet er sendt i 1929 og yderst t.v. ses et stengærde som ifølge overleveringen er en rest af et skanseanlæg fra 1658, kaldet Carl Gustavs skanser. I dag er der intet tilbage af anlægget.

Sidste år var det 350 år siden, at svenskerne gik over Lillebælts is og hærgede og plyndrede den fynske befolkning.
J.Ch.

Sådan en post får vi aldrig igen!!

Når vi i dag modtager dagens post, tænker vi ikke nærmere over hvilket arbejde, der ligger bag leverancen af dagens breve, det være sig de kedelige rudekuverter eller indbydelsen til en festlig dag.

Det har været muligt at få leveret breve af et postbud siden 1624 da Chr.IV. oprettede postvæsenet.

Nu var det nærmest for sin egen og erhvervslivets skyld, at han gjorde det, så han lettere kunne få sendt besked ud i landet om nye beslutninger og ændringer af administrationen, firmaerne kunne bestille varer i udlandet og få information om udlandets pris på varer, der kunne eksporteres.

Ugeblade fandtes ikke og aviser var det et fåtal der abonnerede på, i det hele taget var der ikke mange, der kunne læse og skrive.

Her på Helnæs har det set ligesådan ud. Helt frem til 1841 har det kun været præst og degn, som en sjælden gang har fået et brev, for øvrigt blev det første danske frimærke udgivet i 1851.

Helnæs fik sin første post i 1842, arbejdet bestod i at gå ruten Helnæs-Assens-Helnæs 2 gange om ugen samt dele den medbragte post ud her på Helnæs.

Først i 1884 da jernbanelinien Odense - Assens åbnede, blev den egentlige daglige postbesørgelse etableret og Lars Jensen var det første landpostbud på Helnæs.

Fra 1901 skulle han anskaffe sig hest og vogn og i alt slags vejr hente posten ved toget i Ebberup.

Lars Jensen passede sit arbejde til han var næsten 75 år, hvorefter hans søn Jens Peder tog over, det var

1.nov.1906, som landpostbud på ruten Helnæs-Fyret.

1.April 1913 tillige kørende post til Ebberup.

10.juli 1915 automobilpost Helnæs-Ebberup.

Igennem sit arbejde har han kendt alt og alle på Helnæs og åbenbart været så vellidt, at folk har valgt ham til formand for følgende foreninger:

Brugsforeningen, Forsamlingshuset, Sygekassen og Skytteforeningen, desuden var han i bestyrelsen for følgende:

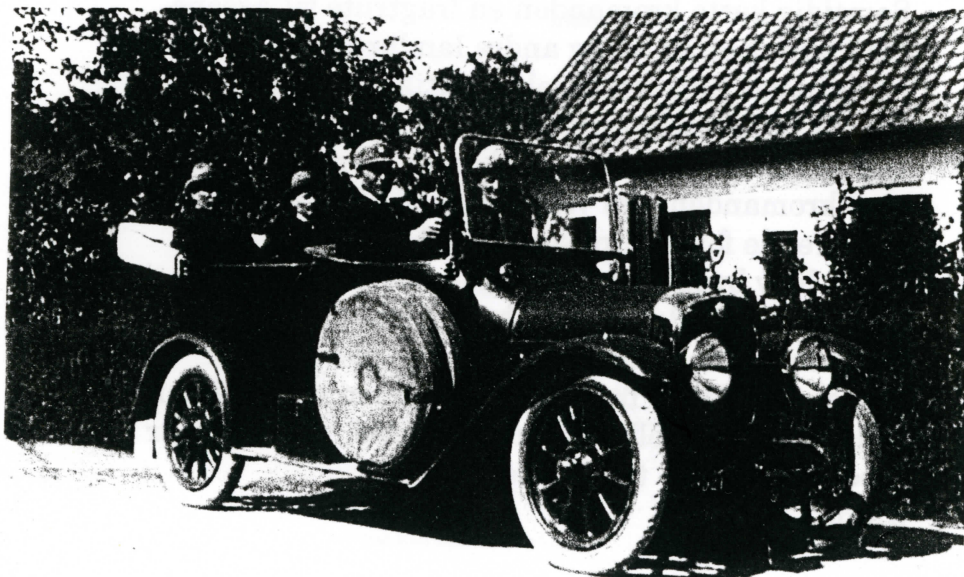
Gymnastikforeningen, Sygeplejeforeningen og Foredragsforeningen, herudover var han revisor for Elektricitetsselskabet og Brugsforeningen, endelig var han Østifternes Brandforsikrings-selskabs vurderingsmand.

Efter et langt liv i Postetatens tjeneste ,satte beboerne i taknemmelighed ved hans død, en sten på hans grav med indskriften: Rejst af beboerne på Helnæs.

Noget ganske andet end den variable postbesørgelse vi udsættes for i dagens Danmark.

I sandhed en pendant til vore dages postvæsen.

J.Ch.

Helnæs Kro

Kroen er bygget til at være en gård og er ligesom alle de nyudstykkede gårde i den periode, bygget omkring 1850'erne (1856).

Den blev indrettet med stalde og lade, hønsehus og andet til en gård hørende.

Den tilhørende jord var imidlertid af dårlig kvalitet, så efter nogle år var det nødvendigt at skaffe indtægter på anden vis.

Derfor blev der i 1865 indrettet en høkerbutik, hvor der solgtes alt fra brystsukker til petroleum.

Samtidig kørte kromanden en fragtrute til Assens, hvor han medtog æg og andre landbrugsprodukter, retur havde han brændsel og butiksvarer m.v.

Først i 1879 forelå en tilladelse til krodrift, 1888 byggedes salen som Helnæsboernes forsamlingshus med kromanden som vært, frem til 1907 hvor det nuværende forsamlingshus blev bygget.

Salen blev bygget sammen med stuehuset, ved en lang gang, således at man kunne komme tørskoet fra kroen over i salen.

Ved automobilets fremkomst fik kroen rigtig vind i sejlene, som et velbesøgt udflugtssted, noget som er bibeholdt helt op til vore dage.

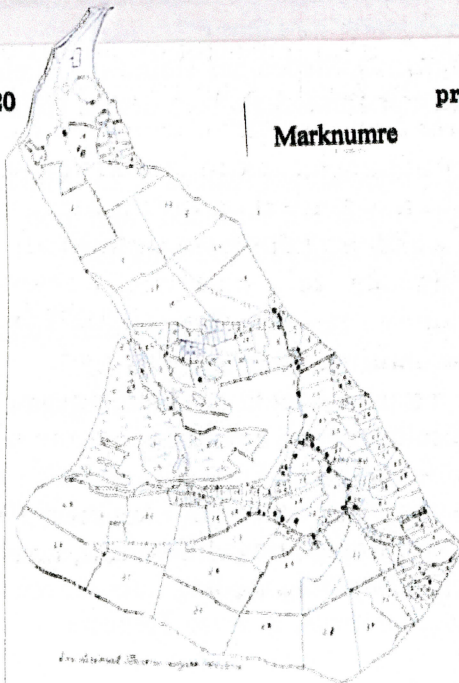
J.Ch.

Helnæs kro ca. 1920

privat foto

Marknumre

Helnæs 1830. Hvordan ser numre og navne ud i dag?

For 100 år siden - 1909

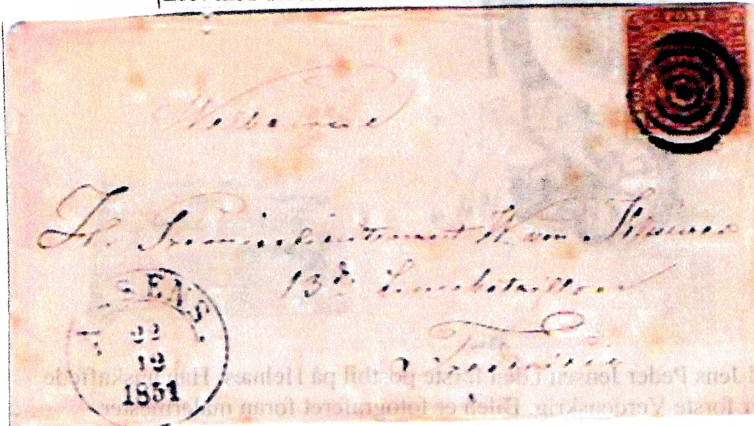
(Af Kaptajn Niels Larsens optegnelser)

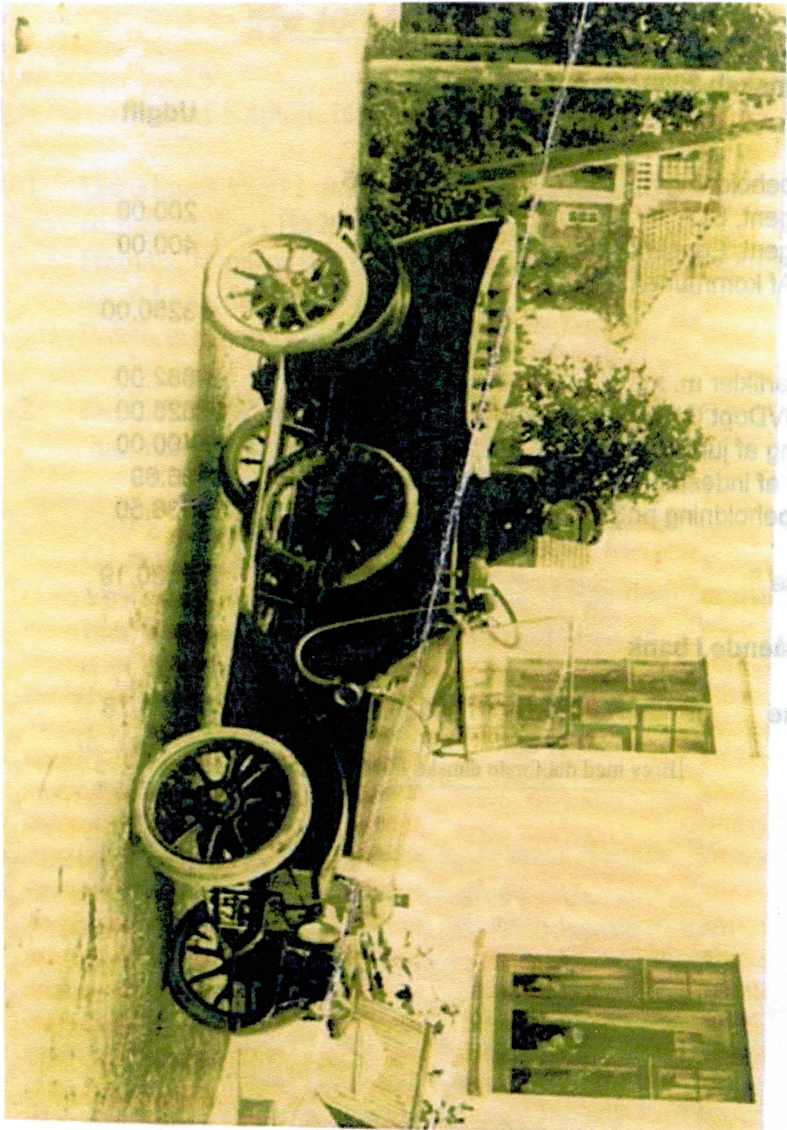
- 14/1. Der klages stærkt over, at Thorøhus Fiskernes Torskeruser, som udsættes i Bæltet under Helnæs, hyppigt bliver lettet og eftersat af uvedkommende, og vi henleder de Søfarendes og Politiets opmærksomhed herpaa.
- 21/2 Den 21' Febr. afholdtes der Dilettantstykke: "Under hammeren" og bagefter "CharlesTante".
- 7/3. Den 7' Marts opførte Dilettanterne fra Helnæs, paa Ebberup Gæstgivergaard, de samme 2 Stykker, som spilledes paa Helnæs. – Sjældent ser man et saa indøvet Dilettantselskab, som det fra Helnæs.
- 25/5. Ved Folketingsvalget i Assens d. 25' Maj blev Indenrigsminister Kl. Berntsen valgt med 1338 Stemmer mod FR. Hansens 498.
- 7/6. Den 7' Juni har Landpost Lars Jensen, Helnæs, 25 Aars Landpostjubilæum. Beboerne paa Helnæs har indsamlet til en Erindringsgave til ham (en Chaiselongue) og afholdt et Festmaaltid for ham i Forsamlingshuset, i samme Anledning. Ved Festmaaltidet bød Gmd. Lars Bang: "Velkommen" og Gmd. Lærer Runge, Bogaarden, talte smukt for Jubilaren. – Samtidig modtog Lars Jensen 25 Aars Hæderstegnet for lang og tro Tjeneste.
A.H.

Årsregnskab 2008

	Indtægt	Udgift
Kassebeholdning	543,5	
Kontingent, SLA		200.00
Kontingent, Egnsarkiver		400.00
Modt. Af kommunen	3250.00	
Indsat		3250.00
Hævet	2300.00	
Kontorartikler m. m.		882.00
DVD, DVDopt. Gevinst v. konkurr.		625.00
Trykning af jubilæumskrift		400.00
Renter af indestående	36.69	36.69
Kassebeholdning pr.31.12.08		336.50
Balance	6130.19	6130.19
Indestående i bank	11039.28	
Formue	11039.28 + 336.50 = 11375.78	

Brev med det første danske frimærke sendt 1851

Postbud Jens Peder Jensen i den første postbil på Helnæs. Han anskaffede den under første Verdenskrig. Bilen er fotograferet foran malermester Malvangs hus i Ebberup.